

Hjælp i hjemmet trods rask ægtefælle

Hjælp og støtte til forældreopgaver

Indhold:

1. Om den danske lovgivning vedr. familieliv og personlig integritet - side 2

2. Oversigt over gældende relevante konventioner - side 4

3. Oversigt over gældende relevant lovgivning og udvalgte vejledningstekster til denne lovgivning - side 4 - 12

3.1. Formålsbestemmelser s. 5

3.2. Specifikt formål for indsats til voksne med handicap s.6

3.3. Principper for tildeling af støtte til mennesker med nedsat

Funktionsevne s. 8

3.4. Serviceloven vedr. praktisk og personlig hjælp m.m. s. 8

4. Andre relevante bestemmelser i Serviceloven for voksne m. handicap - side 12

5. Bestemmelsen om en tidlig og forebyggende indsats i forhold til børn med en forælder med handicap - side 12

1. Om den danske lovgivning vedr. familieliv og personlig integritet

Det er en vigtig del af den almindelige danske velfærdsmodel, at man som borger ikke skal være helt afhængig af hjælp fra familie og venner for bl.a. at få børnene passet, når man skal på arbejde. Man skal ikke betale for skolegang, og det er ikke familiens ansvar alene, at sikre de ældres behov for pleje, når de ikke kan klare sig selv. Dansk social – og sundhedslovgivning bygger generelt på den kollektive solidaritetsmodel, hvor vi via skattebetaling kan sikre en samfundsvaretagelse af forskellige behov, vi får igennem livet.

En særlig opmærksomhed har der i de seneste år været på ”de svageste” gruppers krav og behov for fællesskabets støtte. Mennesker med handicap er ikke en svag gruppe i ordets bogstaveligste forstand, men er lige så almindelige og mangfoldige som raske borgere.

Der er dog den forskel, at borgere med handicap ikke kan ændre væsentligt på deres egen situation og kan være helt afhængige af andres hjælp for at få en hverdag med arbejde, familie og fritid til at fungere. Nogle voksne med handicap er endda afhængige af hjælp fra andre til at få opfyldt helt basale menneskerettigheder, i forhold til børn, familie og samfund.

Særligt for voksne borgere med handicap

For mennesker med handicap er målsætningen i lovgivningen at sikre mulighed for at deltage i familielivet på lige vilkår med den øvrige familie. Det gælder både børn og voksne. Børn og voksne skal kunne fungere så normalt som muligt med de ekstraordinære belastninger, der kan følge af et familiemedlems handicap.

Familien, og herunder børnene, må ikke blive gjort til en plejeforanstaltning, men skal fortsat kunne fungere som en normal familie.

Familien skal, som i raske familier, varetage de forskellige opgaver i familien i fællesskab, og begge de voksne skal også kunne varetage deres forælderrolle i fællesskab. Forælderen med handicap kan få hjælp efter loven til den del af sine forældreopgaver, hun/han ikke selv kan udføre.

Lovgivningen giver generelt mulighed for, at en voksen med handicap/nedsat funktionsevne så vidt det er muligt, på trods af handicappet, sættes i stand til at leve som andre voksne uden et handicap i samme situation.

Når en sagsbehandler skal vurdere hvilke ydelser der skal til for at opnå dette, skal det ikke i denne vurdering indgå, om den pågældende selv økonomisk kan klare det, eller om familien praktisk og økonomisk kunne gøre det.

Den raske ægtefælle skal tage del i de praktiske opgaver i hjemmet.

Når man bor sammen med en partner/ægtefælle, der har et handicap, skal den raske partner/ægtefælle indgå i varetagelsen af de praktiske opgaver i hjemmet, og pasningen af børnene er som udgangspunkt en fælles opgave.

Omvendt må kravene til den raske ægtefælle ikke have et sådant omfang, at ægtefællen ikke har mulighed for hvile og fritid i tilstrækkeligt omfang til at kunne klare sin egen daglige tilværelse, herunder også at kunne varetage sit arbejde.

Note: Denne beskrivelse af familiers ansvar for de fælles opgaver og på den anden side retten til et selvstændigt liv, når der er en voksen med handicap – er også formuleret i Ankestyrelsens principafgørelse i en nylig afgørelse C-49-13)

Her kan man også finde støtte for denne fortolkning af den enkeltes ret til hjælp trods rask partner i hjemmet og til forældreopgaver

- ✚ Den vedtagne danske handicappolitiks grundprincip om solidaritet og kompensation for det, den handicappede ikke selv kan.
- ✚ FN's handicapkonvention artikel 22 og 23 – om retten til privatliv, ægteskab, familie og børn og retten til at få bistand til sine forældre opgaver.
- ✚ Servicelovens formålsparagraf for voksne med nedsat funktionsevne, § 81 – om at der skal gøres en særlig indsats for denne målgruppe – altså accept af en positiv særbehandling i forhold til andre borgere.
- ✚ Servicelovens generelle formålsformulering i § 1 stk. 2, om ansvaret for "sig og sine", som i vejledningen om samme formål også beskriver, hvordan kompensationsprincippet påvirker dette krav, når der tildeles ydelser til voksne med nedsat funktionsevne/handicappede. En meget central beskrivelse, som vi aldrig hører omtalt, når der gives afslag på hjælp i familier med sclerose/handicap. **Derfor citeres den her:**
- ✚ Citat fra vejledningen: *"En række ydelser efter Serviceloven har til formål at kompensere for nedsat funktionsevne, således at den pågældende så vidt muligt sættes i stand til at leve og udfolde sig som andre, der ikke har en funktionsnedsættelse, men som er i samme (livs -*)situation. Ved vurderingen af kompensationsbehovet indgår ikke den pågældendes families muligheder for selv at klare kompensationen. Det er den konkrete virkning af den nedsatte funktionsevne der fokuseres på..."*

2. Oversigt over gældende relevante konventioner

Grundlæggende relevante menneskerettigheder i FN's konventioner

- **Børnekonventionens artikel 9:**
 - Princippet om at barnet skal have mulighed for at leve sammen med begge sine forældre
- **Børnekonventionens artikel 18:**
 - Princippet om at sikre, at begge forældre har et fælles ansvar for barnets opdragelse og udvikling
 - At forældrene skal ydes passende bistand til udførelse af deres pligter som opdragere af børn.
- **Handicapkonventionens artikel 23:**
 - Om respekt for hjemmet og familien
 - Om retten til frit at stifte en familie og bestemme antallet af børn
 - Om, at staten skal yde passende bistand til personer med handicap ved disses udførelse af deres pligter som opdragere af børn
 - Om, at et barn under ingen omstændigheder adskilles fra sine forældre alene på grund af at den ene eller begge forældre har et handicap.

3. Oversigt over gældende relevant lovgivning og vejledningstekster til denne

Det står ingen steder i den danske lovgivning, at et menneske med funktionsnedsættelse/handicap ikke kan få hjælp til det, hun/han ikke selv kan – fordi der er en rask ægtefælle/partner!

Derimod findes der regler og vejledningstekst i Serviceloven, som præciserer, at mennesker med handicap har en selvstændig ret til kompensation for deres nedsatte funktionsevne, så deres liv kan blive så sammenligneligt med raskes som muligt.

3.1 Uddrag af formålsbestemmelserne i Serviceloven og vejledningsteksten til disse regler, som findes i KAP 1, Vejledning nr. 12 af 15.2.2013

Serviceloven generelle formål

§ 1. Formålet med denne lov er

- 1) at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer,
- 2) at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og
- 3) at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Stk. 2. Formålet med hjælpen efter denne lov er at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Stk. 3. Hjælpen efter denne lov bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie. Hjælpen tilrettelægges ud fra den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Note: Se undtagelsen fra stk. 3, i vejledningsteksten som er fremhævet

Vejledningsteksten til Servicelovens generelle formål

”Med bestemmelsen fastsættes det generelle formål med ydelser og indsatser efter serviceloven. Forebyggelse er et væsentligt mål med indsatsen. Både i forbindelse med tilrettelæggelsen af generelle tilbud og ved tildeling af konkrete ydelser, der skal tilgodese behov, der følger af nedsat funktionsevne, må forebyggelseselementet indgå, ligesom det også skal indgå i forbindelse med rådgivning.”

Hovedregel:

”I lovens § 1, stk. 2 og 3, fastslås det, at den enkelte har ansvar for sig selv og sin familie, og dette er et grundlæggende vilkår for vurderingen af hjælp efter loven.”

Undtagelse hvis det gælder hjælp til en person med handicap:

”En række af ydelser efter serviceloven har til formål at kompensere for nedsat funktionsevne, således at den pågældende så vidt muligt sættes i stand til at leve og udfolde sig som andre, der ikke har en funktionsnedsættelse, men som er i samme situation. Ved vurderingen af kompensationsbehovet indgår ikke den pågældendes eller familiens muligheder for selv at klare compensationen. Det er den konkrete virkning af den nedsatte funktionsevne, der fokuseres på. Det er endvidere et grundlæggende princip, at der ikke ydes hjælp efter serviceloven, hvis der ydes hjælp til samme formål efter anden lovgivning.”

”Generelt hviler servicelovens bestemmelser på et sektoransvarsprincip, der betyder, at den offentlige sektor, der udbyder en ydelse, en service eller et produkt, også er ansvarlig for, at den pågældende ydelse er tilgængelig for mennesker med nedsat funktionsevne.”

3.2 Servicelovens §§ 81 og 82 angiver det specifikke formål med indsatsen over for voksne med handicap:*Formål for indsatsen til voksne handicappede*

§ 81. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Formålet med indsatsen er

-) at forebygge, at problemerne for den enkelte forværres,
-) at forbedre den enkeltes sociale og personlige funktion samt udviklingsmuligheder,
-) at forbedre mulighederne for den enkeltes livsudfoldelse gennem kontakt, tilbud om samvær, aktivitet, behandling, omsorg og pleje og
-) at yde en helhedsorienteret indsats med servicetilbud afpasset efter den enkeltes særlige behov i egen bolig, herunder i botilbud efter lov om almene boliger mv. eller i botilbud efter denne lov.

§ 82. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp efter denne lov i overensstemmelse med formålet, jf. § 81, til personer med betydelig nedsat psykisk funktionsevne, der ikke kan tage vare på deres egne interesser, uanset om der foreligger samtykke fra den enkelte. Hjælpen kan dog ikke ydes ved brug af fysisk tvang.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan varetage interesserne for en person med betydelig nedsat psykisk funktionsevne. Kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, om der er behov for at bede statsforvaltningen om at beskikke en værge efter værgemålsloven.

Vejledningsteksten vedr. formålet med den særlige indsats for borgere med nedsat funktionsevne.

”Til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer skal der ydes en særlig indsats. Loven understreger forebyggelselementet, og der lægges vægt på en samlet helhedsorienteret indsats, der kan bidrage til at forbedre den enkeltes sociale funktion, udviklingsmuligheder og livsudfoldelse – og understøtte den enkeltes muligheder for en selvstændig tilværelse.

Dette gælder i forhold til alle grupper af voksne, der har behov for ydelser efter loven. Det kan f.eks. dreje sig om mennesker med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller f.eks. mennesker som på grund af en svag tilknytning til det almindelige arbejdsmarked og andre samfundsmæssige netværk, kombineret med problemer i form af f.eks. gæld, misbrug, psykiske vanskeligheder eller kriminalitet, kan være udsat for en social udstødsproces.

Indsatsen bør sigte mod at styrke den enkeltes muligheder for aktiv deltagelse i samfundslivet, herunder personlig udvikling, aktivering og social integration.

Der vil ofte være tale om en indsats, hvor omsorg og pædagogisk støtte og træning skal ses i sammenhæng med uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder, eventuelle handicapkompenserende ydelser mv.

Det vil ofte være formålet, at den sociale indsats skal forhindre, at situationen for borgeren forværres, ligesom det f.eks. for stofmisbrugere kan være en selvstændig målsætning at minimere skadesvirkningerne ved et stofmisbrug ved eksempelvis at tilbyde metadonbehandling. Der kan også være tale om en række andre støttende indsatser, der kan medvirke til, at målet for den samlede indsats kan fastholdes.

For at opnå en samlet og koordineret indsats vil det ofte være hensigtsmæssigt og relevant at inddrage og koordinere indsatsen efter serviceloven med den indsats, der ydes af distriktpsychiatrien, kriminalforsorgen, det frivillige sociale arbejde, lokale virksomheder, boligforeninger med videre.”

”Uanset hvad der er årsag til, at en person med nedsat funktionsevne skal have ydelser efter serviceloven, skal indsatsen tilrettelægges, så den fremstår helhedsorienteret og afpasset efter den enkeltes særlige behov og muligheder og med respekt for den enkeltes integritet og værdighed.

Inddragelse af brugerne eller af personer, der varetager brugernes interesser, kan medvirke til, at brugerne føler sig trygge ved tilbuddene og kan bruge dem til at udfolde sig og udvikle sig i.

Ved vurderingen af, hvilken støtte der aktuelt skal ydes, må det indgå, hvordan formålet med støtten bedst kan opfylde den pågældendes samlede behov. Heri indgår, om den nødvendige hjælp kan ydes på tilfredsstillende måde i eget hjem - herunder f.eks. også i bofællesskaber oprettet efter lov om almene boliger, i skæve huse, i udslusningsboliger - eller boformer efter serviceloven. For at imødekomme de individuelle behov vil der ofte være behov for opsøgende og tillidsskabende arbejde og for udformning af rummelige tilbud - herunder tilbud, der undertiden må rumme en accept af en normoverskridende adfærd hos brugerne.”

3.3 Principper for tildeling af støtte til mennesker med nedsat funktionsevne, fra servicelovens vejledning nr. 12 af 15.2. 2011:

"Derudover fastsætter FN's standardregler om lige muligheder for handicappede nogle overordnede handicappolitiske mål om ligestilling og etablering af lige muligheder for borgere med handicap. Standardreglerne blev tiltrådt ved en folketingsbeslutning i 1993, og sætter fokus på rettigheder og behov for borgere med nedsat funktionsevne, herunder at disse skal sikres behandling, revalidering og andre støttemuligheder, således at de kan deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

I forhold til dansk politik er dette omsat til en række bærende principper om ligebehandling, kompensation og sektoransvar. Principperne om ligebehandling, kompensation, sektoransvarlighed og solidaritet omtales ofte som de handicappolitiske principper.

I 2009 tiltrådte Danmark FNs konvention om rettigheder for personer med handicap. Det er karakteristisk for konventionen, at den indeholder en række overordnede målsætninger og en række bestemmelser om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, som skal gennemføres ved foranstaltninger i videst muligt omfang inden for de ressourcer, der er til rådighed i de enkelte deltagerstater. Dette betyder, at der ikke i konventionen er krav om, at sådanne foranstaltninger skal være gennemført på et bestemt tidspunkt.

Konventionens principper er i overensstemmelse med de generelle principper i dansk handicappolitik, som bygger på FNs standardregler om lige muligheder for handicappede og omfatter kompensationsprincippet, sektoransvarlighedsprincippet, solidaritetsprincippet og ligebehandlingsprincippet."

3.4. Uddrag af Serviceloven og lovens vejledning vedr. personlig pleje, praktisk hjælp og støtte samt aflastning af pårørende.

§ 83. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde

- 1) personlig hjælp og pleje,
- 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og
- 3) madservice.

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Stk. 3. Tilbuddene efter stk. 1 kan ikke gives som generelle tilbud efter § 79.

Stk. 4. Kommunen skal ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden

med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter).

Vejledningsteksten vedr. den grundlæggende ret til hjælp til praktisk og personlig hjælp

"Kommunalbestyrelsen har efter § 83 stk. 1, nr. 1, 2 og 3, jf. stk. 2, pligt til at sikre, at personer, der midlertidigt eller varigt har behov for personlig hjælp og pleje og praktisk hjælp og støtte til nødvendige opgaver i hjemmet og madservice, kan få tilbud om hjælp til disse funktioner.

Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for denne hjælp.

Hjælpen skal indgå som et led i kommunalbestyrelsens øvrige sociale og sundhedsmæssige tilbud til ældre, personer med handicap og personer med sociale problemer mv. Og hjælpen skal medvirke til, at disse personer kan fungere bedst muligt i deres aktuelle bolig, idet hjælpen skal bidrage til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Hjælpen kan gives uanset, hvilken form for bolig modtageren har. Der kan således gives personlig og praktisk hjælp og madservice til personer, der bor i egen bolig (lejlighed eller hus), ældre-/plejeboliger efter lov om almene boliger mv., plejehjem og beskyttede boliger, boformer efter servicelovens §§ 107-110, bofællesskaber, kollektivboliger og ældrekollektiver mv."

Vejledningsteksten vedr. betydning af rask ægtefælle og/eller store børn

"Ved vurderingen af det konkrete behov for hjælp og støtte skal kommunalbestyrelsen bedømme ansøgerens samlede situation. Der skal bl.a. tages hensyn til ansøgerens pårørende og netværk, og det forudsættes, at eventuelle øvrige medlemmer af den fælles husstand deltager i opgaveudførelsen i hjemmet.

Hvis der er større børn i hjemmet, skal der ved vurderingen af behovet for hjælp ikke stilles krav, som går ud over de krav, der normalt stilles til større børn. Der kan i denne forbindelse f.eks. ses på, hvordan opgaverne i hjemmet blev fordelt før, der opstod behov for hjælp.

Ansøgerens pårørende og eventuelle logerende har ikke ret til at få del i hjælpen, med mindre der er truffet særskilt afgørelse herom.

Kommunalbestyrelsen har, når den træffer afgørelse, pligt til at inddrage alle muligheder for hjælp efter den sociale lovgivning, jf. retssikkerhedslovens § 5. Hjælpen bør tilrettelægges ud fra en samlet helhedsvurdering af ansøgerens situation, jf. § 81."

Ankestyrelsens afgørelse vedr. krav til familiemedlemmer C-49 -13

Vejledningsteksten er nu yderligere fortolket af Ankestyrelsen i en principiel afgørelse i 2013. Sagen omhandler en afgørelse i en sag om tildeling af antal bevilgede timer i en BPA, men indeholder også nogle vigtige principielle vurderinger af, hvad man kan kræve af pårørende og hvilke rettigheder en person med handicap har til en selvstændig tilværelse i hjemmet/familien. Her kommer det relevante uddrag af afgørelsen:

"Ved udmåling af hjælp, skal der tages hensyn til, i hvilket omfang en borgers ægtefælle er i stand til at varetage opgaver i hjemmet. Varetagelsen af de huslige pligter og pasningen af børnene er som udgangspunkt en fælles opgave. Der kan derfor ikke udmåles timer i et sådant omfang, at opgaven er varetaget fuldt ud (via hjælp fra kommunen).

Omvendt må kravene til den raske ægtefælle ikke have et sådant omfang, at ægtefællen ikke har mulighed for at få hvile og fritid i tilstrækkeligt omfang til at kunne klare sin egen daglige tilværelse. Herunder skal ægtefællen have mulighed for at varetage sit arbejde, have fritidsinteresser m.v."

Vejledningstekst vedr. helhedsvurdering af behovet for hjælp og retten til en særlig indsats

"Personer eller familier, der har behov for personlig og praktisk hjælp og madservice, kan have problemer, som kræver mere indgående social- eller sundhedsmæssig bistand. Det følger af formålsbestemmelsen i § 81, at der skal ydes en særlig indsats over for bl.a. denne målgruppe. Det kan derfor være nødvendigt at give andre former for hjælp ved siden af hjælpen efter § 83.

Kommunalbestyrelsen skal behandle ansøgninger om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, jf. retssikkerhedslovens § 5.

I forbindelse med afgørelser om personlig og praktisk hjælp og madservice skal der derfor tages stilling til, om der er behov for andre former for hjælp og støtte, f.eks. træning eller socialpædagogisk bistand, ligesom leverandøren løbende skal indberette ændringer i behovet til myndigheden på baggrund af indberetningerne fra det udførende personale, jf. punkt 156. Kommunalbestyrelsen skal i givet fald foretage en ny vurdering af behovet for hjælp og iværksætte den indsats, som den ændrede afgørelse måtte give anledning til.

For dels at give den bedst mulige service og dels at sikre en samlet indsats over for den enkelte samt for at sikre den mest hensigtsmæssige anvendelse af ressourcerne, er det vigtigt, at der er et tæt og smidigt samarbejde mellem kommunalbestyrelsens tilbud om personlig og praktisk hjælp og madservice, hjemmesygeplejerskeordningen og andre tilbud på det sociale og sundhedsmæssige område. Der henvises til punkt 44 om samspillet mellem det sociale område og sundhedsområdet med henblik på at sikre en samlet indsats i forhold til den enkelte borger, samt til punkt 4, om etablering af sociale kontakter i forbindelse med forebyggende hjemmebesøg."

§ 84. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

Vejledningens tekst vedr. afløsning og aflastning af pårørende.

”Kommunalbestyrelsen har efter § 84 pligt til at sørge for tilbud om afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Derudover kan kommunalbestyrelsen tilbyde personer, der har et behov herfor, tilbud om et midlertidigt ophold i en almen plejebolig eller i en plejehjemsplads.

Det kan være en stor belastning - både fysisk og psykisk - at passe en plejkrævende person i hjemmet. En familie eller en person, der passer en pårørende med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne i hjemmet, kan derfor - efter en konkret, individuel vurdering af behovet - tilbydes afløsning eller aflastning efter § 84. Denne form for hjælp kan være en forudsætning for, at den plejkrævende person kan blive boende i hjemmet.

Personer, der bor alene, kan komme i en situation, hvor et midlertidigt ophold vil være den bedste løsning, hvis der skal ydes den optimale pleje og omsorg. For eksempel kan ældre, der er udskrevet fra hospitalet efter et hoftebrud, have behov for lidt ekstra opsyn de første par uger. Eller det kan være en ældre med en dobbeltsidig lungebetændelse af en karakter, der ikke nødvendiggør hospitalsindlæggelse, men hvor den ældre føler sig utryk ved at være alene hjemme. Det kan også være en ældre, der har været udsat for en psykisk belastning i form af overfald eller andet. Der er alene tale om et tilbud, og borgeren kan derfor vælge ikke at tage imod tilbuddet, men i stedet få den eventuelt fornødne hjælp i egen bolig.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er forskel på kommunalbestyrelsens pligt efter henholdsvis stk. 1 og stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter § 84, stk. 2, tilbyde et midlertidigt ophold. Kommunalbestyrelsen har således ikke, som efter § 84, stk. 1, pligt til at tilbyde et ophold.

Afløsning gives i hjemmet, mens aflastning gives uden for hjemmet, f.eks. i form af tilbud om dag-, nat - eller døgnophold i plejehjem eller plejebolig.

Afløsning og aflastning kan gives uafhængigt af, om betingelserne for at få midlertidig eller varig hjælp efter § 83 er opfyldt.

Serviceovens § 84, stk. 1 gælder også børn, jf. serviceovens § 44. Der kan herudover tilbydes hjælp efter §§ 41 og 42, samt § 52, stk. 3 (vedrørende børn under 18 år) eller §§ 96 og 100. Der henvises herom til Socialministeriets Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.”

§ 87. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at de opgaver, der er nævnt i §§ 83-85, i fornødent omfang kan varetages døgnet rundt.

§ 88. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om tildeling af personlig hjælp og pleje m.v. efter dette kapitel. Kommunalbestyrelsen skal behandle anmodninger om hjælp efter § 83 ved en konkret, individuel vurdering af behovet for hjælp til de opgaver, som modtageren ikke selv kan udføre. Ved vurderingen af behovet for hjælp skal kommunalbestyrelsen tage stilling til alle anmodninger om hjælp fra

ansøgeren.

Stk. 2. Tilbuddene om hjælp efter § 83 skal bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Tilbuddene skal løbende tilpasses modtagerens behov.

Vejledningsteksten vedr. døgndækning i eget hjem

”Personlig og praktisk hjælp og madservice gives hovedsagelig i dag- og aftentimerne, men kommunalbestyrelsen skal efter § 87 sørge for, at der i fornødent omfang kan gives hjælp døgnet rundt.

Kommunalbestyrelsen kan ikke stille krav om, at modtageren skal tage ophold i en anden boligform, hvis hjælpen overstiger et vist niveau.”

4. Andre bestemmelser i Serviceloven, som giver muligheder for at støtte en borger med nedsat funktionsevne til en fleksibel hverdag på egne præmisser, bl.a. i forhold til familie og børn

§ 95: Et kontant tilskud i stedet for praktisk og personlig naturalhjælp

§ 96: Borgerstyret personlig assistance – også til forældreopgaver

§ 100: Dækning af nødvendige merudgifter, som følge af et handicap – også til forældreopgaver

5. Servicelovens bestemmelse om en tidlig og forebyggende indsats i forhold til børn og unge der har en forælder med handicap

§ 146,stk. 2: Kommunen har en forpligtigelse til at gøre en tidlig indsats og skal specielt være opmærksom på omstændigheder, der giver formodning om at børn og unge har behov for særlig hjælp og støtte

Vejledningstekst om tilsynet med det enkelte barn eller den enkelte unge Socialministeriets vejl. 9007 af 7.1.2014 bl.a. i pkt. 98:

"... Der kan være en række særlige omstændigheder, som betyder, at kommunalbestyrelsen skal være særligt opmærksom på et konkret barn eller en konkret ung persons forhold.

Det kan eksempelvis være tale om børn fra familier, hvor forældre har særlige problemer eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Når en sagsbehandler kommer i kontakt med voksne med særlige problemer..., er det vigtigt at der spørges til om der er børn i hjemmet, således at der kan iværksættes en familieorienteret og forebyggende indsats i overfor børn i disse familier.....Det er også vigtigt at være opmærksom på børn i familier, hvor forældrene har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, i det der kan være behov for særlig støtte med det formål, at familien kan få en almindelig dagligdag til at fungere. For eksempel kan det være relevant at dække nødvendige merudgifter til en forælder med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter servicelovens § 100.")